

**DE RAAD VAN TUCHT
VAN DE STICHTING
TUCHTRECHTSPRAAK SCHEIDINGSBEMIDDELING**

heeft de volgende uitspraak gedaan inzake de klacht van:

Mevrouw, wonende te, hierna te noemen: “klaagster”

tegen

Mevrouw, kantoorhoudende te, hierna te noemen: “verweerster”

1. Procedureverloop:

- 1.1 Op 11 december 2008 heeft de heer van het Bureau voor juridisch advies en conflictbemiddeling, namens klaagster een klacht bij de Raad van Tucht, hierna te noemen: De Raad, ingediend. Op 16 december 2008 is klaagster nog drie weken de tijd gegund deze klacht nader te formuleren. Op 19 december 2008 heeft de heer de Raad laten weten geen verdere behoefte meer te hebben de door hem namens klaagster ingediende klacht nog nader te onderbouwen. Op 24 december 2008 heeft verweerster uitstel gevraagd aan de Raad, hetgeen haar tot 23 januari 2009 verleend is. Op 21 januari 2009 heeft mr., namens verweerster, inhoudelijk op de klacht gereageerd.
- 1.2 Op 26 februari 2009 is de klacht ten overstaan van de Raad mondeling behandeld. Daarbij zijn klaagster met de heer verschenen alsmede verweerster, bijgestaan door mr.
- 1.3 De klachtencommissie heeft kennis genomen van de gewisselde stukken te weten de hiervoor onder 1.1 genoemde schriftelijke stukken.

2. Vaststaande feiten

Verweerster is advocaat/scheidingsbemiddelaar en lid van de vFAS. Op 5 juli 2005 heeft de eerste bemiddelingssessie met klaagster en haar voormalige echtgenoot plaatsgevonden. Op 21 juli 2005 heeft een tweede sessie plaatsgevonden. Op laatstgenoemde datum hebben partijen de bemiddelingsovereenkomst ondertekend. Op 28 juli 2005 is het echtscheidingsconvenant door alle betrokkenen ondertekend. In dit convenant is – onder meer – overeengekomen dat de vrouw afziet van partneralimentatie, een en ander met een niet-wijzigingsbeding, heeft de

vrouw afgezien van de helft van de haar toekomende overwaarde in de echtelijke woning, is een kinderalimentatie voor de twee bij de vrouw wonende kinderen overeengekomen van € 130,00 en € 50,00 per maand en heeft de vrouw afgezien van haar recht op verevening van het door de man opgebouwde ouderdomspensioen..

3. **Klacht**

Klaagster heeft een twaalfal klachten ingebracht. Zij stelt dat verweerster de bemiddeling niet had mogen beginnen omdat de bemiddelingsovereenkomst nog niet getekend was (klacht 1). Voorts meent klaagster dat het convenant zeer eenzijdig en onder grote druk van de ex-echtgenoot van klaagster tot stand is gekomen en derhalve een forse afwijking vormt van de toepasselijke wettelijke maatstaven (klacht 2). Verweerster heeft klaagster hiertegen onvoldoende beschermd (klacht 3). Verder heeft verweerster onvoldoende aandacht besteed aan een incident tussen partijen vóór het kantoor van verweerster waarna klaagster overstuurd in de wachtkamer heeft gezeten. Verweerster had hieruit kunnen en moeten afleiden dat klaagster onder grote druk van haar ex-echtgenoot stond (klacht 4). In haar vijfde klacht verwijt klaagster verweerster dat zij niet heeft zorggedragen voor een juiste en objectieve berekening van de overwaarde van de toenmalige echtelijke woning. Als zesde klacht verwijt klaagster dat verweerster een onjuiste afspraak heeft gemaakt over de **honorering** van verweerster en klaagster niet heeft gewezen op de mogelijkheid van gefinancierde rechtshulp (klacht 7). In de achtste en negende klacht verwijt klaagster dat de kinderalimentatie en partneralimentatie niet conform de gebruikelijk maatstaven zijn berekend en dat klaagster hierover ook onvoldoende is voorgelicht. Klaagster verwijt verweerster in haar tiende klacht dat er een onjuiste verdeling van de overige baten en lasten tot stand is gekomen. Ook had verweerster klaagster moeten voorlichten over de mogelijkheid zich door een zogeheten “second opinion-advocaat” te laten voorlichten (klacht 11). Ten aanzien van de afstand van de pensioenrechten meent klaagster dat ook hier te snel aan haar belangen is voorbijgegaan (klacht 12).

Ter mondelinge behandeling heeft klaagster nog een aanvullende klacht geformuleerd inhoudende dat verweerster tijdens de klachtenprocedure buiten medeweten van klaagster om contacten heeft gehad met de ex-echtgenoot van klaagster.

4. **Verweer**

Verweerster stelt als primair verweer dat het tijdsverloop tussen de bemiddeling en het tijdstip van indienen van de klachten zodanig is dat verweerster deze niet meer **behoefde** te verwachten. De redelijke termijn voor het indienen van klachten is dan ook verstreken, zodat

verweerster bepleit dat de klachten op die grond niet-ontvankelijk verklaard dienen te worden. Verweerster meent voorts dat klaagster de bemiddelingsovereenkomst in alle vrijheid heeft ondertekend, dus wist waaraan zij begon. Klaagster had verder voldoende tijd en gelegenheid het convenant door een derde te laten beoordelen, hetgeen verweerster haar ook geadviseerd had. Verweerster heeft klaagster in deze bemiddeling leren kennen als een evenwichtige persoon, die juist het initiatief had genomen voor deze echtscheiding. Verweerster heeft klaagster en haar ex-echtgenoot een flitsscheiding ontraden en daarna heeft klaagster noch in de besprekingen noch daarna laten weten dat zij zich niet in hetgeen zou worden en is overeengekomen kon vinden. Zij heeft derhalve voldoende tijd gehad over de gevolgen na te denken. Zij is ook gewaarschuwd voor de gevolgen. In het bij verweerster gebruikelijke uitgebreide gesprek ten tijde van het ondertekenen van de akte van berusting heeft klaagster ook geen enkel gevoel van onbehagen geventileerd. De bemiddeling heeft twee maanden geduurd, hetgeen niet abnormaal snel is. Verweerster heeft, hoewel klaagster uitdrukkelijk had aangegeven daaraan geen behoefte te hebben, toch een alimentatieberekening gemaakt en besproken met partijen. Verder heeft verweerster in overleg met klaagster de betalingen voor de kinderen fiscaal geoptimaliseerd. Volgens verweerster had de ex-echtgenoot van klaagster onvoldoende draagkracht voor het betalen van kinderalimentatie en/of partneralimentatie. Bovendien woonde klaagster samen met haar nieuwe partner hetgeen volgens verweerster overigens nog steeds het geval is.

Klaagster weigerde iedere uitkering of bijdrage met het argument dat zij deze niet nodig had, mede door te wijzen op de samenwoning met haar nieuwe partner. In het convenant is bovendien expliciet opgenomen dat klaagster overleg met derden heeft gehad over de afstand van de overwaarde.

Het afgesproken honorarium was redelijk in verhouding tot het inkomen van klaagster en haar ex-echtgenoot en zij hebben expliciet afgezien van het aanspraak maken op gefinancierde rechtsbijstand.

Verweerster heeft verzocht om, indien noodzakelijk en mogelijk, de ex-echtgenoot van klaagster als getuige op te roepen.

Beoordeling van de klacht

Beoordelingskader

- 4.1 De klachtencommissie toetst de klacht in al haar onderdelen aan de door de algemene ledenvergadering vastgestelde gedragsregels voor scheidingsbemiddelaars, aan de inhoud van de bemiddelingsovereenkomst en meer in het algemeen aan ongeschreven regels waaraan een behoorlijk bemiddelaar zich dient te houden.

Inhoudelijke beoordeling

Redelijke termijn

- 4.2 De Raad stelt voorop dat zowel de statuten van de vFAs als het reglement Tuchtrechtspraak, dat is vastgesteld door het bestuur van de Stichting Tucht recht Scheidingsbemiddeling, geen termijn stellen aan het indienen van een klacht. Dat betekent dat het in beginsel aan de vFAS-scheidingsbemiddelaar is om aan te tonen dat er sprake is van overschrijding van een redelijke termijn.
- 4.3 Bij de beoordeling van de vraag of sprake is van overschrijding van een redelijke termijn voor indiening van een klacht kunnen vele aspecten een rol spelen en de beantwoording van die vraag kan dan ook verschillend uitvallen: zo is onder meer mogelijk een duidelijk geval van overschrijding, leidend tot niet-ontvankelijkheid, of een twijfelgeval waarbij ook andere omstandigheden meegewogen moeten worden om tot een niet-ontvankelijkverklaring te komen.
- Daarnaast overweegt de Raad dat het indienen van klachten over een echtscheidingsbemiddelaar vaak pas opportuun wordt indien de bemiddeling is beëindigd en vaak ook pas nadat een klager over enkele aspecten van de bemiddeling nader door derden en/of andere deskundigen is geïnformeerd.
- 4.4 In dit geval oordeelt de Raad dat het klaagster vrijstond om drie jaar na het beëindigen van de echtscheidingsbemiddeling te klagen. Klaagster heeft zich eerst toegelegd op een wijzigingsprocedure ter zake de alimentatie en de Raad van Tucht overweegt hierbij dat een eventuele tuchtprocedure op dat moment niet de hoogste prioriteit had hoeven te hebben. Verweester voert geen concrete feiten of omstandigheden aan die maken dat de in deze zaak verstreken termijn onredelijk te achten is. De Raad is van oordeel dat door verweester onvoldoende is gesteld om tot het oordeel te komen dat de redelijke termijn is overschreven. De klachten van klaagster zijn derhalve ontvankelijk.

Het ondertekenen van de bemiddelingsovereenkomst tijdens de tweede sessie

- 4.4 De Raad overweegt dat het de voorkeur verdient om de bemiddelingsovereenkomst tijdens de eerste bemiddelingssessie te laten ondertekenen door de betrokkenen. De Raad toont echter begrip voor de gevallen waarin de bemiddelingsovereenkomst in de eerste bemiddelingssessie wordt overhandigd en toegelicht, waarna deze tijdens de tweede bemiddelingssessie wordt ondertekend.

Het voorgaande brengt mee dat deze klacht ongegrond wordt verklaard. De Raad vermag ook niet inzien welk nadeel klaagster in het onderhavige geval hierdoor heeft gehad, noch is dit door haar aannemelijk gemaakt.

Afwijking van de wettelijke maatstaven

- 4.5 De Raad is van oordeel dat de klachten 2 en 3 alsmede 5 tot en met 12 zich voor gezamenlijke behandeling lenen. Deze klachten komen er – in de kern – op neer dat klaagster onvoldoende is voorgelicht over de afwijkingen van de wettelijke maatstaven die voor haar zeer nadelig waren.
- 4.6 De Raad overweegt dat een onder leiding van een echtscheidingsbemiddelaar tot stand gekomen convenant binnen het wettelijk kader mag afwijken van de wettelijke maatstaven. Op de echtscheidingsbemiddelaar rust dan wel een verzwaarde zorgplicht, met name voor diegene in wiens nadeel de in het convenant overeengekomen afwijkingen van de wettelijke maatstaven zijn. Het is daarbij niet, althans minder van belang dat diegene in wiens nadeel de in het convenant overeengekomen afwijkingen van de wettelijke maatstaven zijn, de echtscheiding wenst dan wel de afwijkingen uitdrukkelijk wenst. Waar het om gaat, is dat de echtscheidingsbemiddelaar de betrokkenen voorlicht over de wettelijke maatstaven en wat de afwijkingen daarvan voor gevolgen kunnen hebben. Deze voorlichting dient tevens zorgvuldig en schriftelijk te worden vastgelegd, waarbij er aandacht dient te worden besteed aan de mate van afwijking, de motieven daarvoor en dient betrokkenen voldoende tijd gegeven te worden om zich de mogelijke gevolgen van de gewenste afwijkingen van de wettelijke maatstaven te realiseren. Van de echtscheidingsbemiddelaar verwacht de Raad in dergelijke gevallen een leidende en sturende rol. Onderdeel van de hiervoor genoemde verzwaarde zorgplicht die op een echtscheidingsbemiddelaar in dergelijke gevallen rust, is dat deze de betrokkenen uitdrukkelijk wijst op de mogelijkheid zich te laten voorlichten en eventueel bij te laten staan door een andere advocaat dan wel juridische deskundige. Mochten betrokkenen hiervan geen gebruik willen maken, dan geldt ook hiervoor de eis dat de echtscheidingsbemiddelaar een en ander schriftelijk vastlegt en betrokkenen de gelegenheid geeft zich hierover te beraden. De Raad verwijst naar hetgeen hiervoor is overwogen naar de vaste overwegingen in de tuchtrechtspraak van de Nederlandse Orde van Advocaten ten aanzien van afwijkingen van wettelijke maatstaven, die ook gelden voor de echtscheidingsbemiddelaar, waarbij de Raad gelet op de emotionele gevolgen van een echtscheiding en het feit dat betrokkenen daardoor niet altijd even objectief de gevolgen van hun wensen kunnen beseffen, van een echtscheidingsbemiddelaar een grote zorgplicht verwacht. Dit volgt ook uit de standaardbemiddelingsovereenkomst, waarin voorlichting over de wettelijke maatstaven, en dus ook

over een eventuele afwijking daarvan, tot één van de kerntaken van de bemiddelaar wordt beschouwd.

- 4.7 In het onderhavige geval is de Raad van oordeel dat verweerster met name in haar taak om klaagster voor te lichten over de wettelijke maatstaven en de gevolgen voor haar van de overeengekomen afwijking daarvan is tekortgeschoten. In haar verslagen noch in enige brief is klaagster op overzichtelijke wijze voorgelicht over de wettelijke maatstaven ten aanzien van kinder- en partneralimentatie. Er valt niet uit het dossier te herleiden op welke wijze de kinderalimentatie is berekend. Tevens is er een niet-wijzigingsbeding in het convenant opgenomen, dat in de verslagen noch in de brieven is toegelicht, zulks terwijl dit wel van verweerster verwacht mocht worden. Ook is klaagster niet gewezen op de hoogte van de pensioenverevening waarvan zij afstand heeft gedaan. De Raad oordeelt dat verweerster ook hier in haar zorgplicht tekort is geschoten.

Het feit dat de gehele echtscheidingsbemiddeling in een zeer kort tijdsbestek is afgerond, hoeft op zichzelf niet tuchtrechtelijk verwijtbaar te zijn. Echter, in het onderhavige geval, waarin op bijna alle nevenvoorzieningen in grote mate is afgeweken van de wettelijke maatstaven, had het op de weg van verweerster gelegen dat zij klaagster veel uitgebreider en nauwkeuriger over de motieven en gevolgen van de afwijking van de wettelijke maatstaven had voorgelicht dan zij feitelijk gedaan heeft. Niet ondenkbaar is dat verweerster enige vertraging in de afwikkeling zou hebben gebracht of enige afspraken tijdelijk van een voorwaardelijk karakter had voorzien, teneinde klaagster de gelegenheid te bieden binnen een redelijke termijn alsnog op haar toegevingen terug te komen. Dat brengt mee dat de klachten 2 en 3, alsmede vijf tot en met 12 tot gegrondbevinding dienen te leiden

- 4.8 De Raad overweegt daarnaast nog dat het op de weg van verweerster had gelegen klaagster expliciet te wijzen op het bepaalde in artikel 2.8 van de bemiddelingsovereenkomst, waarin de mogelijkheid wordt gegeven voor een “second opinion”. Juist in dit geval, waarin partijen op bijna alle nevenvoorzieningen wensten af te wijken van de wettelijke maatstaven, had verweerster klaagster, gelet ook op hetgeen de Raad in overweging 4.6 heeft overwogen, zowel mondeling als schriftelijk moeten adviseren zich te laten voorlichten door een derde-deskundige.

- 4.9 De Raad gaat voorbij aan het aanbod van verweerster om de ex-echtgenoot als getuige te horen. Verweerster heeft onvoldoende aannemelijk gemaakt wat de ex-echtgenoot aan het reeds door verweerster gegeven verweer zou kunnen toevoegen. Het feitencomplex is niet in geschil.

“de vierde klacht betreffende het incident in de wachtkamer

De Raad ziet niet in op welke wijze klaagster door dit incident benadeeld zou kunnen zijn, laat staan dat verweerster hier in tuchtrechtelijk opzicht iets te verwijten valt. Dat betekent dat de vierde klacht ongegrond wordt verklaard.

Contacten tussen verweerster en de ex-echtgenoot van klaagster (aanvullende klacht)

De Raad is van oordeel dat klaagster onvoldoende heeft onderbouwd dat er tijdens de onderhavige klachtenprocedure rechtstreekse contacten zijn geweest tussen verweerster en de ex-echtgenoot van klaagster. Klaagster heeft ook niet aannemelijk gemaakt, zo zouden die contacten er wel zijn geweest, welk nadeel zij hierdoor geleden heeft.

Slotsom

Dit bovenstaande brengt mee dat de klachten 2 en 3 en 5 tot en met 12 gegrond zijn. De klachten 1 en 4 en de aanvullende klacht worden ongegrond verklaard.

Beslissing

De Raad verklaart:

de klachten 2 en 3 alsmede 5 tot en met 12 gegrond.

de eerste en vierde klacht alsmede de aanvullende klacht ongegrond.

Aldus gewezen door mr. C.A.R.M. van Leuven, voorzitter, mr. A.W.C.M Zwanenburg en mr. J.U. van der Werff, leden, in aanwezigheid van mr. I.J. Pieters, secretaris en uitgesproken te Den Haag op 9 april 2009 door de voorzitter.

Secretaris

Voorzitter

